

INTET NYT FRA VESTFRONTEN?

Unge britiske forskeres forskning- og informations adfærd er blevet kortlagt i et stort anlagt forskningsprojekt. Spørgsmålet er, om fag- og forskningsbibliotekerne herhjemme bliver klogere af den update.

AF THOMAS KAARSTED, THK@BIB.SDU.DK SYDDANSK UNIVERSITETSBIBLIOTEK
OG PETER SØNDERGAARD, PSO@RUC.DK ROSKILDE UNIVERSITETSBIBLIOTEK

Joint Information Systems Committee (JISC) har sammen med British Library (BL) undersøgt unge Generation Y-forskere på tværs af fakulteter og fagområder. Rapporten har fået en del opmærksomhed i bibliotekskredse, men bortset fra BL's medvirken og få specifikke udsagn i rapporten, sættes der ikke fokus på biblioteker, men på britiske ph.d.-studerendes forskningsarbejde og deres oplevelser af problemer. I overskrifter vil undersøgelsen:

- registrere udviklingstendenser i forskningsadfærd indenfor faglige hovedområder,
- undersøge, hvordan ph.d.-studerende søger information on- og offline,
- måle den forholdsmæssige brug af henholdsvis digitale og fysiske ressourcer,
- forstå, hvordan Generation Y ph.d.-studerende søger og bruger digitalt indhold i forskning
- opdage, om og hvordan de bruger nye teknologier til digitalt indhold.

Rapporten rummer en række interessante resultater, som i varierende grad kan problematiseres. I det følgende bringer vi en lille buket på seks.

1. Ph.d.-studerende har i stigende grad tillid til sekundære forskningsressourcer. I undersøgelsen har man spurgt om den seneste informationssøgning, og hovedparten af alle ph.d.-studerende har svaret, at de ledte efter publicerede forskningsressourcer, dvs. bøger og tidsskriftartikler. Få har søgt efter primære datakilder, som rapporten nævner kan være aviser, arkivmateriale og datasæt.

Rapporten konkluderer, at dette kan være et udtryk for en ændring i forhold til, at mange forskere for 10 år siden arbejdede med primærkilder, og at det har stor betydning for forskningens kvalitet. Rapportens bekymring forekommer dog ikke veldokumenteret, og et spørgsmål om den seneste gennemførte informationssøgning er næppe egnet til at afgøre, i hvilket omfang primærdata indgår i forskningsarbejdet. Det vil kun en gennemgang af selve ph.d.-afhandlingerne kunne afgøre.

2. Adgang til relevante ressourcer er en betydelig barriere for ph.d.-studerendes arbejde. Her opstår et paradoks for undersøgelsen negligerer samtidig, at de unge forskere arbejder under tidspress og samtidig har for få penge at leve for, hvilket indvirker på den tid, de har til rådighed for informationssøgning. Det kommenteres stort set ikke, måske fordi det betragtes som naturgivent?

Rapporten *Researchers of Tomorrow* baserer sig på svar fra 6.100 ph.d.-studerende.

Ser man bort fra mere tid og flere penge svarer respondenterne, uanset studieretning, at e-tidsskrifter er den største forskningsressource og manglende adgang er en betydelig barriere for deres forskningsarbejde. Disse tidsskriftartikler er så vigtige, at mange kan nøjes med at citere fra et abstract af en artikel, hvis de ikke kan få adgang til hele teksten. Det er jo i sig selv forbløffende, men som ved den sekundære forskning skildrer rapporten udsagnet som et faktum, uden at undersøge det nærmere.

3. Open Access er en kilde til forvirring. Hos alle de adspurgte ph.d.-studerende er der en udbredt mangel på forståelse for, hvad Open Access er og usikkerhed om, hvad selv-arkivering indebærer. Dette er måske rapportens mest interessante resultat, og det viser en overraskende mangel på forståelse af, hvordan netværksinformation og videnskabelig kommunikation fungerer.

De studerende har ikke viden om, hvordan de kan udbrede deres forskning, og af samme grund viser de fleste kun deres preprint af artikler til de nærmeste kolleger og vejlederen. Rapporten stiller derfor spørgsmålet, om de unge forskere er blevet tilstrækkeligt understøttet og vejledt om, hvordan de skal navigere i forhold til videnskabelig kommunikation.

Som forskningsgenerationen før dem regner de unge forskere generelt ikke Open Access-tidsskrifter for en publiceringsform, der har positiv betydning for deres forskerkarriere. De tror, at disse tidsskrifter mangler ”impact-factor” og foretrækker peer review-tidsskrifter. De aner tilsyneladende ikke, at videnskabelige Open Access-tidsskrifter oftest er peer reviewed.

4. De ph.d.-studerende udnytter ikke innovative teknologier fulde potentiale. Selv om de forskerstuderende er kompetente brugere af informationsteknologi generelt, hører de ikke til dem, der først tager nyeste teknologi og applikationer i brug. Kun hvis de nyeste applikationer let kan benyttes i forskningsarbejdet. Det gælder uanset forskningsinstitutionens engagement i 2.0-teknologier. De unge forskere er usikre på, om deres forskningsarbejdes troværdighed kan blive udfordret af, at de benytter sociale medier og online forums, og derfor gør de tingene på samme måde som deres forgængere – som i mange tilfælde også er deres vejledere. De arbejder alene og ikke i forskningsteams, og deres forskningsresultater forelægges vejledere og nærmeste kolleger.

5. Kløft mellem vigtighed og tilfredshed med services. De unge forskere synes at f.eks. adgang til e-artikler og publiceringssupport er vigtige for dem, men tilfredsheden med det institutionelle udbud lever ikke op vigtigheden.

6. Bruger ph.d. studerende bibliotekernes services? Ja, det gør de i pænt, men ikke påtrængende omfang. Fra den kvalitative undersøgelse af den lille gruppe ph.d.-studerende fremhæves tre anbefalinger, som de studerende gerne ville have gjort anderledes:

- mulighed for at identificere og få adgang til emnespecifik information på højt niveau uden for deres eget område når deres forskning kræver tværfaglighed,
- bedre kundskab om hvordan man skaber faglige netværk,
- større kontrol over egen forskningsproces.

Undersøgelsesrapportens generelle anbefalinger

henvender sig til ”stakeholders”, dvs. de institutioner som har interesser eller er ansvarlige for at ændre forholdene for de unge forskere og for kvaliteten af deres forskning. Det er jo bl.a. fag- og forskningsbibliotekerne, hvorom det hedder, at ”opmærksomheden bør fokuseres på betydningen af faldet i subscription på e-tidsskriftsamlinger og på mulighederne for at understøtte informationssøgning og forskningsarbejde”.

På danske videnskabelige biblioteker er vi i varierende grad i gang med at understøtte de unge forskere i informationssøgning (se f.eks. side 5 i dette nummer), publicering, forskningsarbejde, mv. og adgang til licensbelagte ressourcer er givetvis også et problem hos os, selv om krisepolitikken i Storbritannien i højere grad har udhulet bibliotekernes budgetter og smittet af på ph.d.-studerende tilfredshed med adgang til e-tidsskrifter.

Samlet er JISC-rapporten interessant, men samtidig lidt af en skuffelse, som ikke byder på meget nyt, og som kunne gå mere i dybden med at undersøge nogle af udsagnene. Resultaterne er for generelle til at kunne bruges lokalt og tilsyneladende skal universiteter og biblioteker herhjemme starte forfra og selv indsamle data, hvis de vil blive bedre til uddanne unge forskere. ●

Researchers of Tomorrow

Gennemført 2009-2012 og baserer sig på svar fra 6.100 af morgendagens britiske forskere tilhørende Generation Y, ph.d.-studerende født mellem 1982-94, samt 7.400 ældre ph.d.-studerende. Desuden er 60 studerende udvalgt til et longitudinelt, gennemgående, kvalitativt studie. 70 britiske universiteter er repræsenteret i undersøgelsen.

Læs mere: www.jisc.ac.uk/publications/reports/2012/researchers-of-tomorrow.aspx

Ph.d.-studerende i Danmark

Danske universitetsbiblioteker har de seneste år involveret sig i forskningsservice, hvor specielt satsningen på de unge forskere er den mest markante. Der er pt. omkring 11.000 ph.d.-studerende i Danmark (en fordobling siden 2004) og tilgangen er stærkt voksende, særlig inden for naturvidenskab. Kønsfordelingen er 50/50 med store forskelle mellem fagområderne. Gennemførelsestiden er i gennemsnit 4 år. Den gennemsnitlige alder for en færdig ph.d. er knap 35 år – 5 år ældre hvis man er humanist og 3 år yngre hvis man er fra sundhedsvidenskab eller naturvidenskab.

Læs mere: www.ubst.dk/uddannelse-og-forskning/statistik/ph-d-1/phd-uddannelsen120809.pdf